

УДК 376-053.4/5:616.896

Журковська О. В.¹, Гавриленко О. В.²

¹ студ. гр. УФКСз-313м НУ «Запорізька політехніка»

² старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

СПІВПРАЦЯ КОРЕКЦІЙНОГО ПЕДАГОГА З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО І МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ ПІД ЧАС ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Найважчим випробуванням для батьків є звістка про те, що у їх дитини діагностовано аутизм. Перед батьками одразу постає багато питань, які потребують вирішення: сприйняття цього факту, пошук фахівців, що допоможуть дитині спілкуватися з оточуючими та соціалізуватися у суспільстві.

Наразі багато досліджень вже присвячено визначенню симптоматики аутизму та методам допомоги дітям з РАС. Проблематикою аутизму займалися і продовжують займатися зарубіжні та українські науковці: К. Asperger, Л. Bender, С. Bredley, Г. Corberi, М. Creak, Л. Despert, Л. Kanner, J. Kasanin, J. Lutz, Н. Potter, Я. Барпій, І. Марценківський, К. Островська, О. Романчук, Г. Смоляр, В. Тарасун, Г. Хворова, А. Чуприков, Д. Шульженко [2, с. 9].

Вперше поняття «аутистичний спектр» ввела англійський лікар-психіатр Л. Уінг у 1988 році, щоб зафіксувати ідею про те, що одне і те ж

порушення може проявлятися різним чином. За визначенням Л. Уінг «розлад аутистичного спектру – це стан, який супроводжується порушенням спілкування, соціальної взаємодії та соціального розуміння».

Згідно теорії Л. Каннера дитячий аутизм уявляє собою глибоке порушення контакту з іншими людьми та нав'язливе прагнення до одноманітних форм активності.

МКХ-10 класифікує аутизм як первазивний (загальний) розлад розвитку, що характеризується якісними порушеннями соціальної взаємодії, своєрідними і обмеженими формами комунікації, стереотипіями, повторюваним репертуаром поведінки та інтересів [1].

Життєвий шлях дітей з аутичними розладами значною мірою визначається наявними у суспільстві можливостями щодо ресурсної допомоги – доступністю програм раннього втручання, доступу до якісної освіти, наявності спеціалізованої освіти, реабілітаційних послуг тощо [1].

З боку суспільства батьки часто потрапляють в ситуації, коли поведінка їх дітей сприймається негативно. Люди з порушеннями аутичного спектру сприймають світ відмінним від звичайних людей способом: інформацію вони сприймають фрагментарно і непослідовно, що не дає їм здатності синтезувати світ у повну реальну картину. Вони живуть у світі своїх чуттєвих вражень, образів, звуків, дотиків, тощо [2].

Сучасні батьки не просто чекають на допомогу, але й прагнуть зрозуміти проблему дитини і шляхи її вирішення. Організація інклюзивного навчання у сучасних закладах освіти здійснюється відповідно до порядків, затверджених Кабінетом Міністрів України (частина перша статті 20 Закону України «Про освіту»), та надає можливість здобувачам отримувати освітні послуги на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Одним з основних завдань корекційного педагога є залучення батьків дітей з РАС до корекційно-розвиткового процесу, розробки і реалізації ІПР дитини, що буде сприяти покращенню комунікації дітей з батьками, а також з іншими дорослими та однолітками.

Під час проведення корекційно-розвиткової роботи з дітьми з РАС корекційному педагогу доцільно використовувати такі профілактичні засоби, які спрямовуються на запобігання розвитку або загостренню перебігу аутистичного розладу, якісної діагностиці, ранньому втручанні у процес розвитку дитини та здійсненню корекційно-розвиткового процесу, допомозі батькам у розумінні своєї дитини, симптомів її порушень, шляхів лікування і розвитку.

Аналіз досліджень сучасних науковців С. Мироновою, Л. Савчук, Д. Шульженко свідчать про те, що питання про співпрацю корекційного педагога із сім'ями, що виховують дітей з РАС – одне з найменш вивчених та розроблених і найважчих питань в галузі корекційної педагогіки. Вчені доводять, що у корекційній діяльності з батькам, фахівці повинні використовувати сучасні форми і методи роботи, враховуючи індивідуальні особливості дітей та батьків, типи сімей, міжособистісні стосунки та стилі виховання [3].

Основними методиками та технологіями, які доречно використовувати корекційному педагогу під час роботи з батьками дітей, які мають розлади аутистичного спектру, є: роз'яснення актуального діагнозу дитини та оформлення повної інформації для батьків; написання індивідуальної корекційно-реабілітаційної програми з рекомендаціями для батьків; залучення батьків до занять, спостереження ними за роботою спеціалістів, виконання з дитиною вдома вправ та рекомендацій спеціалістів; запровадження системи занять з дитиною як закладі освіти так і вдома, створення умов для зацікавленості батьків в успіху її дитини; організація для батьків спеціального навчання, семінарів, тренінгів, коучингів, анкетувань та інше; проведення скринінгу результативності програми, з подальшим корегуванням її для збільшення ефективності роботи [4].

Отже, діти з розладами аутистичного спектру потребують особливої уваги, своєчасної діагностики, раннього втручання та запровадження поведінкової терапії. Для адаптації дитини з РАС у суспільстві та отримання позитивних результатів в реабілітації потрібно налагодження плідної співпраці корекційного педагога та батьків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Тарасун В. Аутологія: теорія і практика. Підручник. К.: «Вадекс», 2018. 590 с.
2. Скрипник Т. В. Феноменологія аутизму: Монографія. К.: Видавництво «Фенікс», 2010. 320 с.
3. Тарасун В., Хворова Г. Концепція розвитку, навчання і соціалізації дітей з аутизмом. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. К.: 2004. 103 с.
4. Островська К. О. Терапія і навчання аутичних дітей. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. Збірник наукових праць. №1 (3). К.: Університет «Україна», 2004. С. 528–534.